

36 NĂM SAU.

A LITTLE BIT... TO REMEMBER

(Anh ngữ: *Trần Nghi Âu Cơ*)

Chuyên Việt ngữ: *TTBG*)

This is my mother and Uncle Ngọc playing on the same stage 36 years apart. The first picture was taken in January 1975, only a few months before Saigon fell. The second picture was taken in summer August 2011. Everything is different, naturally. In the first picture, the dancing-club was named Duy Tân—the name my mother and Bác Ngọc still uses. In the second picture, the club is named Cung Đàn Xua. The owners are different, the patrons, the city. Everything.

My mother always said Uncle Ngọc was her musical soulmate. He was the only pianist who moved to the same rhythm as she. She said she never felt more natural playing with anyone before or since meeting Him. She said meeting Him was a blessing and a curse. A blessing because she got to know what perfection was, and a curse because she knew she could never have it again.

Their story, like all great love stories plagued with the idea of perfection, did not last long. Eight months. *Eight*. When I was little, two weeks felt like forever. But now eight months feels just like a glass of water washing over the edge of life. So quick, yet so vivid.

After April 30th, 1975, she had to leave Dalat. He had children and couldn't leave with her. To this day, she still respects and admires his decision to sacrifice himself—which is essentially music—for the happiness and safety of his children. (Especially after meeting the likes of my father.)

When I was little, I used to hate Uncle Ngọc because I always suspected Him of still being in love with my mother. I didn't understand that it wasn't my mother He was in love with, but the memories of music, of perfection that she reminds Him of. When she left Dalat, when the Việt Cộng came, his life fell apart. My mother and He was like Scarlett and Ashley from *Gone With the Wind*; He was part of “the Old South”. He was of a generation that have all but disappeared.

It's actually hard for me to write about Him because I can't really fit how much He means to me or the evolution of my feelings for Him over the last fifteen years in this little Tumblr post. The feelings of annoyance, jealousy, gratitude, pity, and other feelings that I don't know the names of.

The one memory of Him that haunts me happened last summer (2011). On the 8th of February last year (2010), He lost his only daughter, Ngọc Nga. She was eighteen and she was climbing the Liangbiang Mountain in Dalat and collapsed. She never woke up

again. This girl was one of my best friends in the whole wide world. When I heard that she had passed away, I thought of Him, old and alone in that apartment full of memories, how terrible it must be, how unbearably lonely. She was all He had left, and now she's gone.

When my mother and I visited Him last summer (2011) in Dalat, He didn't really latch on to my mother as He did previous summers. He latched on to me and He cried. In the middle of a crowded cafe, He started to cry. He stroked my hands and said, "It was always Nga and you. Every summer for the past nine years. You two were inseparable." He didn't bawl or sob. The tears just drifted down his wrinkled cheeks slowly, as if too tired to go fast.

I didn't know how to comfort Him, how to make his hurt less. I think it's worse with me because I reminded Him of the only two people in his life that he ever loved: Ngọc Nga and my mother. I'm told I look exactly like my mother when she was my age, which is around the time she met Him. And I remind Him of Ngọc Nga because we were always together in the last Dalat summer vacations.

I remember the day after she died, from California, I called Him and I told Him he could always see me as a daughter if He wanted. But it's just words. I know it can't happen. I'm not her. Much like no other person can ever replace her as my little sister.

But last summer, when He looked at me, I saw in his eyes all the wonderful memories of his life of music and of his beautiful daughter. I don't know if seeing me will help Him or hurt Him more. But I think that last summer, when He stepped onto that "full of old memories" stage with my mother next to Him, he got to relive a little bit of his past, if only for a few minutes.

A little bit of that beautiful life that was so perfect, it felt imagined!

(Cali. Autumn 2011)

[]

MỘT CHÚT GÌ... ĐỂ NHỚ

Đây là sản sản khâu mà Mẹ tôi và Bác Ngọc đã cùng trình diễn với nhau 36 năm sau-trước.

Tám ảnh thứ nhất được chụp vào tháng 1/1975, chỉ vài tháng trước khi Miền Nam mất hẳn vào tay CS. Tám thứ hai trong một đêm tháng 8/2011. Hẳn nhiên là mọi thứ đều khác. Trong tám thứ nhất, vũ trường mang tên Duy Tân --cái tên mẹ tôi và bác Ngọc vẫn hay dùng trong các câu chuyện. Tám thứ hai, phòng trà được đặt là Cung Đàn

*Xưa. Những vị chủ nhân cũng khác, luôn khách dự thính, thành phố...
Tất cả.*

Luôn luôn mẹ tôi vẫn nói Bác Ngọc là người bạn tri âm trong âm nhạc của bà. Bác là người nhạc sĩ dương cầm duy nhất có thể đệm đàn cho mẹ tôi một cách tuyệt diệu. Bà nói, chưa hề trước và sau khi gặp Bác mà bà có thể đàn với ai thích hợp được như thế. Bà cũng nói, sự gặp gỡ Bác là một điều may và cũng là điều rủi trong đời bà. May, bởi vì bà biết được thế nào là sự hoàn hảo, và rủi, cũng vì biết không bao giờ còn có thể tìm thấy lại được cái hoàn hảo ngày xưa.

Mối tình của họ, giống như những mối tình lớn nhiễm đầy ý tưởng hoàn hảo thì không kéo dài được lâu. Tám tháng. Chỉ tám tháng thôi. Khi còn bé, với tôi hai tuần tựa hồ vô tận. Nhưng bây giờ lại thấy tám tháng chỉ y như một ly nước lạnh hắt xuống trên một khoảnh đời. Thật nhanh, nhưng cũng thật sống động.

Sau ngày 30/4/1975, mẹ tôi từ bỏ Dalat. Còn Bác Ngọc, vì những đứa con riêng của mình nên không thể ra đi với mẹ tôi. Tôi tận lúc này, mẹ tôi vẫn nể trọng quyết định của Bác ngày đó khi đã tự hy sinh chính mình --chính trái tim âm nhạc của mình-- cho hạnh phúc và sự yên ổn của các đứa con. (Nhất là sau khi bà đã gặp một người bạc bẽo như cha tôi).

Khi còn bé, tôi thường ghét Bác bởi luôn nghi ngờ Bác vẫn còn yêu mẹ tôi. Tôi đã không hiểu rằng chẳng phải Bác còn yêu mẹ tôi mà chính là yêu kỷ niệm âm nhạc, sự hoàn hảo mà bà gợi lại cho Bác. Khi mẹ tôi rời khỏi Dalat, Cộng Sản đã vào thành phố thì đời Bác tan nát. Mẹ tôi và Bác giống như hai nhân vật Scarlett và Ashley trong Gone With the Wind; Bác thuộc phía "những người Miền Nam cũ", một thế hệ đã biến mất đi rồi.

Thật khó cho tôi khi viết về Bác bởi tôi không thể nhét nhồi cho đủ mọi thứ tình cảm 15 năm của riêng mình trong một bài viết nhỏ. Những tâm trạng buồn chán, ganh tỵ, cảm kích, thương hại, và nhiều thứ khác nữa mà tôi không biết định tên.

Chỉ một kỷ niệm về Bác đã ám ảnh tôi suốt mùa hè vừa qua. Năm ngoái, vào ngày 8 tháng 2, 2010, Bác mất Ngọc Nga, đứa con gái duy nhất. Ngọc Nga mười tám tuổi, đã bị đột quỵ khi leo lên ngọn núi Langbiang ở Dalat để rồi không tỉnh dậy nữa. Đây là một trong vài người bạn thân nhất của tôi trên cõi đời này. Khi nhận tin Nga chết, tôi nghĩ ngay đến Bác, già nua và lẻ loi trong căn nhà nhỏ đầy ắp kỷ niệm, thật kinh khủng làm sao trong sự chịu đựng nỗi cô đơn! Ngọc Nga là tất cả những gì Bác hiện có, và bây giờ cô đã vĩnh viễn bỏ đi!

Mùa hè 2011 năm trước trở về Dalat, khi mẹ tôi và tôi đến thăm Bác, Bác đã không còn thật sự quan tâm đến mẹ tôi giống như đã từng làm những mùa nghỉ hè trước; mà là với tôi và bật khóc lên. Giữa quán café đông khách, Bác đã khóc. Bác mân mê bàn tay tôi và nói, "Luôn luôn là con với Ngọc Nga. Trong suốt chín mùa nghỉ hè vừa qua, các con không bao giờ rời nhau." Bác không kể lễ hay thốn

*thức. Những giọt nước mắt chỉ chậm chậm rớt xuống đôi má nhẵn
neoh như thể chúng đã quá mệt để không còn muốn rơi nhanh nữa.*

*Tôi không biết làm sao an ủi Bác, làm sao làm nhẹ cơn đau đờn
của Bác. Tôi đã khiến Bác nhớ lại hai hình ảnh mà trong đời Bác đã
từng yêu thương trên hết: Ngọc Nga và Mẹ tôi. Mẹ tôi, bởi vì nhiều
người bảo rằng tôi giống hệt mẹ tôi khi bà ở vào tuổi tôi bây giờ, cái
tuổi mà Bác và mẹ tôi đến trong đời nhau. Và Ngọc Nga, bởi vì chúng
tôi luôn luôn ở cạnh nhau trong các mùa nghỉ hè Dalat 9 năm qua.*

*Vào cái buổi sau khi Ngọc Nga chết, từ California tôi gọi về Dalat
cho Bác, bảo rằng nếu Bác muốn thì luôn luôn tôi vẫn là đứa con gái
của Bác. Nhưng chỉ là lời nói mà tôi biết điều đó chẳng bao giờ có
thể là thật. Tôi không phải Ngọc Nga. Cũng chẳng ai khác có thể thay
thế được chỗ của Ngọc Nga như một đứa em nhỏ trong tim tôi.*

*Nhưng mùa nghỉ hè 2011 năm ngoái, khi Bác nhìn tôi, tôi đọc
thấy trong mắt Bác những ký ức tuyệt vời về một đời sống âm nhạc xa
xưa và về đứa con gái xinh đẹp đã khuất. Tôi không biết sự hiện diện
của tôi sẽ giúp Bác hay làm đau đờn Bác nhiều hơn nữa. Nhưng tôi
nghĩ, mùa hè năm trước, khi Bác bước lên sân khấu đầy những kỷ
niệm cũ, bên cạnh mẹ tôi, Bác đã sống lại được với một chút quá khứ
dù chỉ trong vài phút. Một chút nhỏ của quãng sống rất đẹp tựa hồ
một giấc mơ!*

(Cali. Mùa thu 2011).

□